

A szállítás megszervezése

Míg a magyar szakértők tisztázták a technikai-szervezési részletkérdéseket, a németek a szállítás problémájának megoldásával foglalkoztak, ideértve a tehervagonok előteremtését és a deportálás útvonalának meghatározását. Mivel igen nagy jelentőséget tulajdonítottak a repülőgépgyár és más katonai rendeltetésű objektumok építésének, ahol a jó erőben lévő zsidókat foglalkoztatni kellett, a Wehrmacht a kért gördülőállományt készségesen átengedte az SS-nek; az utóbbit persze elsősorban ideológiai megfontolás motiválta. A náci vezetőknek a végleges megoldás célkitűzése következtében megnyilvánuló csökönysége a Birodalom katonai szükségleteit is beárnyékolta. Továbbra is fontosabbnak tartották a zsidók deportálását, mint a Wehrmacht szállítási igényeit, mindezt akkor, amikor a szovjet csapatok már a Kárpátokhoz közeledtek.¹⁷

A náci vezetőknek a zsidókérdés mielőbbi megoldásával összefüggő aggodalmában osztozott Theodor Ganzenmüller is, a Deutsche Reichsbahn (Német Vasutak) vezérigazgatója. Teljes mértékben együttműködött az Eichmann-féle Sonderkommandóval, és különösen annak szállítmányozási főszakértőjével, Franz Novakkal a magyar zsidók beütemezett deportálásához szükséges gördülőállomány biztosításában.¹⁸

A deportálások ütemtervét és az útvonalat egy Bécsben május 4-től 6-ig tartott tanácskozáson véglegesítették, melyen a német, a magyar és a szlovák vasutak, a magyar csendőrség és a Sicherheitspolizei képviselői vettek részt. A csendőrség küldöttségét dr. Lullay Leó, Ferenczy munkatársa vezette, az Eichmann-féle Sonderkommandóét Franz Novak.¹⁹

A tanácskozás előtt, úgy látszik, három deportálási útvonalat mérlegettek. Az első, melyet általában előnyben részesítettek, Kelet-Szlovákián át vezetett, a másik kettő Lembergen (Lvov), illetve Budapest–Bécs felé.

A tanácskozás előestéjén von Thadden megkérdezte Hanns Elard Ludint, pozsonyi német követet, volnának-e politikai kifogásai, ha a magyar transzportokat Kelet-Szlovákián át szállítanák. Ludin eredetileg igennel válaszolt.²⁰ Von Thadden azonban ragaszkodott a javasolt tervhez, mert a két másik útvonal már nem volt elfogadható. A Lembergen át vezető út, „jóllehet a legrövidebb” volt, „rendkívül nehézzé vált katonai okokból”, és a zsidók szállítása Budapest–Bécs irányába – úgy érezték – felizgatná a magyar főváros zsidóságát.²¹

Ludin politikai kifogásait elvetették. A bécsi tanácskozás úgy döntött, hogy május 15-én megkezdik a magyar zsidók deportálását, és naponta